

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSLEM
ČASOPISU V OHIJU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), APRIL 19, 1949

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

STEVILKA (NUMBER) 77

Domače vesti

Zaroka
Zaročila sta se na velikonočno nedeljo Miss Jean Lesar, hčerka Mr. in Mrs. Frank in Jennie Lesar, 908 Herrick Rd., ter Mr. Tony Strojnj, sin Mr. in Mrs. Anthony Strojnj, 6402orton Ct. Bilo srečno!

Seja in predavanje

Jutri zvečer ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Po seji, okrog 9. ure bo predaval poznani odvjetnik Mr. Joseph Zorman. Predaval bo o pomenu in važnosti oporokah. Članice so vabljene, da se točno udeležijo seje, predavanja se pa lahko udeležijo tudi nečlanice krožka.

V zadnje slovo

Članice krožka št. 2 Prog. Slovenk so prošene, da nocoj izkažejo zadnjo čast umrli članici Pauline Vadnal, katere truplo se nahaja v Zeletovem pogrebem zavodu, 458 E. 152 St.

Obiski so dovoljeni

Mrs. Rose Zelodec, soproga Max Zelodeca, ki vodi popravilnično avto na E. 61 St. blizu St. Clair Ave., je srečno prestala operacijo v Lutheran bolnišnici. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnje okrevanje!

Rojak povozen

Zgodaj v petek zvečer je bil povozen od nekega avtomobilista rojak John Jaklič iz 1368 E. 53 St. S težkimi poškodbami je bil odpeljan v Mt. Sinai bolnišnico. Nesreča se je pripetila na križišču Norwood Rd.—E. 62 St. in St. Clair Ave., voznik avta, ki je nesrečnega rojaka zadela, pa je po nesreči pobežnil, pustivši svojo žrtev ležati na sredi ceste.

Dr. Janchar v Akronu

Dr. Leonard Janchar, sin poznane družine Mr. in Mrs. Frank Janchar, 620 E. 94 St., je 1. februarja nastopil svojo novo službo v Peoples bolnišnici v Akronu, O., kjer je član zdravniškega štaba bolnišnice. Pred tem se je nahajal eno leto v bolnišnici sv. Tomaža v Akronu. Dr. Janchar je služil dve leti pri armadnem zdravniškem korpu, nato pa se je nekaj časa nahajal v Cincinnati General bolnišnici. Kot "interne" se je nahajal v Clevelandski Charity bolnišnici, potem ko je leta 1944 dovršil svoje zdravniške študije v Western Reserve School of Medicine.

Zadušnica

V četrtek zjutraj ob 7:30 uri se bo brala zadušnica v spomin druge obletnice smrti Joe Fabiana v cerkvi Marije Vnebovzete. Sorodniki in prijatelji so vabljani, da se opravijo udeležijo.

V COLUMBIJI JE ZOPET REVOLTA

BOGOTA, 17. aprila—Vlada Kolumbije je danes naznanila, da je prišlo do krvavih spopadov med vojaštvom in civilci v provinciskem mestu Chita. Prva poročila pravijo, da je bilo ubitih od 30 do 40 oseb. Hiše in plantaže Chite so bile zažgane v teku spopada. Baje so krvave spopade povzročili liberalci, ki so napadali konservativce v omenjeni vasi. Poročila pravijo, da se bodo konservativci verjetno maščevali in zažgali vas El Cocuya, v kateri prebivajo večinoma liberalci.

Begunci bodo imeli shod v New Yorku

Obvezali so se, da bodo "osvobodili" svoje dežele

Organizacija Common Cause, Inc., ki ima svoj sedež v New Yorku, je naznanila, da bodo 5. maja zborovali v Carnegie Hallu v New Yorku begunci iz raznih držav vzhodne Evrope, ki hočejo "osvoboditi in združiti svoje dežele."

Kot Pravi Common Cause inkorporacija, ki je proti-komunistična ustanova, se bo na tem shodu zbralo kakšnih 50 "narodnih voditeljev," ki so bili izgnani ali pa so zbežali iz svojih dežel. Med ostalimi bodo nastopili bivši predsednik poljske Kmečke stranke Stanislav Mikolajčik, bivši madžarski premier Ferenc Nagy, bivši predsednik hrvaške Kmečke stranke dr. Vladimir Maček, jugoslovanski kraljevi ambasador v Washingtonu Konstantin Fotič in nekateri drugi.

Shod beguncev se bo vršil pod pokroviteljstvom inkorporacije Common Cause, ki bo beguncem predložila na odobritev resolucijo, s katero podpira nedavno podpisano Severno-atlantsko vojaško zvezo. S to resolucijo organizacija zagotavlja beguncem, da bi ratificirana in izvajana Atlantska zveza ne samo "služila za zaščito deželam zapadne Evrope, pač pa bi pomagala tudi pri osvoboditvi dežel vzhodne Evrope."

Begunce bo na zborovanje povabil bivši ameriški ambasador v Poljski Arthur Bliss Lane. Med ostalimi pokrovitelji shoda ubežnikov se nahajajo Norman Thomas, Dorothy Thompson, škof Charles K. Gilbert, James A. Farley, gen. William J. Donovan itd.

Na shodu bodo begunci skušali ustopiti tako zvano "enotnost." Osnutek tozadevne resolucije je že pripravljen. Begunci bodo z njo obljubili "skupni nastop pri delu za osvoboditev naših ljudstev" ter da bodo z lastnimi napori uredili vsak spor, ki bi jih lahko ločil.

Objavljen je bil tudi seznam "voditeljev" iz trinajstih vzhodno-evropskih dežel, katere nameravajo begunci "osvoboditi." Jugoslavijo "zastopata" poleg omenjenega Fotiča in Mačketa tudi Adam Pribičević in dr. Miha Krek, ki je svoječasnno bil podpredsednik jugoslovanske kraljevske vlade v Londonu in član koalicijske predvojne vlade Cvetković-Maček, ki je podpisal zloglasni pakt s Hitlerjevo Nemčijo.

Seznam "voditeljev" Rusije za enkrat ni bil objavljen.

Iz fašistične Španije

Po 23 letih odsotnosti se je vrnila v Cleveland Mrs. Mary Valles Konzales s svojo hčerko Rose Mary. Vsa dolga leta je družina bivala v Španiji, preživela špansko civilno vojno in trpela pod fašistično diktaturo Franca.

Sin Mrs. Gonzales, ki je bil tudi rojen v Clevelandu, je po končani civilni vojni padel v roke Francovim fašistom in bil kljub protestom ameriškega ministra ustreljen leta 1939. Rose Mary, ki je stara 23 let, ni hotela govoriti o razmerah v fašistični Španiji. Rekla je, da tam še vedno živi njena stara mati in da je boljše, da radi tega o tem ne govori. Največ se je v Ameriki razveselila belega kruha rekoč, da je v Španiji jedla le vlažen, črn kruh.

"Krivoverstvo" na kolegiju v Bostonu

Jezuit izobčen radi kočljivega vprašanja o edini pravi cerkvi

BOSTON, 18. aprila—Bostonški rimsko-katoliški nadškof Richard J. Cushing je danes suspendiral Rev. Leonarda Feeneya, ki je podprl trojico izobčenih instruktorjev na Bostonškem kolegiju, ki pravijo, da se na kolegiju uči "krivoverstvo."

Father Feeney je dobil eno najtežjih cerkvenih kazni. Kot pravi nadškof, ne bo več smel maševat, pridigati ali pa poučevati vero. Rev. Feeney je resno nasprotoval pravilom katoliške cerkve. Toda kaznovani bodo tudi katoličani, če bodo obiskovali St. Benedict's center, katerega vodi oče Feeney.

Do "verskega spora," ki se je tragično zaključil za trojico instruktorjev in Rev. Feeneya je prišlo radi dogmatičnega vprašanja glede "edine prave cerkve."

Trije instruktorji so bili izobčeni iz jezuitskega kolegija, ker so kritizirali verski pouk. Po izključitvi pa so profesorji nadaljevali s svojimi obtožbami in prišli v konflikt z mnogimi katoliškimi glavjarji v Bostonu. Sama sv. Stolica je posegla v spor z naznanilom, da je nadškof Cushing upravičen, da sam presoja o zadevi.

Trije profesorji so obtožili jezuitski kolegij, da med študente širi "krivoverstvo," ker poučuje:

Prvič, da obstoja zveličanje tudi izven katoliške cerkve. Drugič, vernik je lahko zveličan, ne da bi priznal rimsko-katoliško cerkev za edino pravo med vsemi cerkvami.

"Tretjič, človek je lahko zveličan, tudi če se ne podvrži vs. Očetu.

Vsa ta vprašanja so zelo kočljiva. Rev. Feeney je izjavil, da bo "organiziral gibanje v katoliškem svetu, da se na Njegovo Svetost papeža Pija XII. apelira, naj poda nezmočljivo izjavo glede zadev, ki so v vprašanju."

Kot izgleda, namerava Rev. Feeney vsaj za enkrat voditi boj proti svojemu lastnemu nadškofu.

BOLGARIJA IMENOVALA ZAMENIKA DIMITROVU
SOFIJA, 18. aprila—Zunanji minister Vasilij Kolarov je bil danes imenovan za zastopnika bolgarskega ministrskega predsednika Georgi Dimitrova.

V uradnem naznanilu je rečeno:

"Ministrskega predsednika tovariša Georgi Dimitrova bo za časa njegovega dopusta radi boleznih zamenjal podpredsednik ministrskega sveta in zunanji minister tovariš Vasilij Kolarov."

Prispevki za zdravila nad \$8,000

V prvih dveh mesecih po uradnem naznanilu, da je SANS ustanovil poseben sklad za nabavljanje potrebnih zdravil in zdravniških potrebščin za sanatorije in bolnišnice v Sloveniji, posebno redka zdravila, ki jih je v Jugoslaviji skoraj nemogoče dobiti, posebno v pomoč veliki borbi proti nevarni tuberkulozi, so se naši narodni domovi, klubi, razna društva, organizacije in posamezniki odzvali z veliko radodarnostjo. Do sredi aprila smo dobili v ta namen že osem tisoč dolarjev. Toda denar še vedno prihaja.

KOMINFORMA PRAVI, DA JE PAPEŽ EDEN OD AGRESORJEV

BUKARESTA, 16. aprila. — Buletin Kominforme je danes objavil imena nekaterih najbolj znanih "agresorjev," med katerimi se nahaja poleg ameriškega predsednika Trumana tudi Sv. oče. Na seznamu "napadalcev" so angleški zunanji minister Ernest Bevin, Winston Churchill in španski fašistični diktator Franco.

Buletin pravi, da zgoraj omenjeni in še nekateri drugi "agresorji" ne bodo uspeli sprožiti nove vojne, ker da bodo naleteli na "naraščajoče gibanje za mir in svobodo."

Ostali potencialni agresorji so skladno s buletinom Kominforme sledeči:

Ameriški državni tajnik Dean Acheson, francoski zunanji minister Robert Schuman, italijanski ministerski predsednik Alcide De Gasperi, voditelj nemške Social-demokratske stranke dr. Kurt Schumacher, ameriški multimilijonarji, militaristi, desničarski socialisti in nemški Hitlerjevi.

V članku je zagotovljeno, da bodo Sovjetska zveza, Kitajska, ljudske demokracije vzhodne Evrope in komunisti v vseh deželah "zdržali napadalec, če bodo sprožili vojno."

SODNIK ZAPRT, KER JE TEPEL POLICAJA

KINGSTON, N. Y., 18. aprila —Danes je bil izpuščen iz zapore pod \$1,000 poročstvo sodnik Matthew V. Cahill, ki je baje v pijanem stanju z avtom preganjal nekega policaja in ga s pesnico sunil tako močno, da mu je razbil čeljust.

Napadeni policaj Walter Fitzgerald je izjavil, da je še z nekim drugim policajem skušal preiskati resničnost obtožb nekega sodnikovega sosedca, ki se je pritožil, da je sodnik trkal na njegova okna. Medtem je sodnik skočil v avto in zavozil naravnost v policaja, ki pa je k sreči urno skočil na stran. Sodnik Cahill je nato prišel iz avta in začel po dvorišču loviti policaja. Šele drugi policaj ga je ukrotil, ko ga je s kolčkom sunil po tilniku.

MRS. YARBO SE KESA, KER JE USTRELILA MOŽA
NEW BEDFORD, Mass., 18. aprila—Mrs. Wilman Yarbo, ki je v Nemčiji ustrelila svojega moža, je danes po prihodu v Zedinjene države izjavila, da se kesa, ker je njen mož umrl.

Ameriški poveljnik v Nemčiji gen. Lucius D. Clay je nedavno osvobodil iz zapore, da bi njen šest letni sin ne ostal brez matere.

Zedinjene države so proti predlogu, da Z. N. razmotrivajo o Mindszenty-u

Ameriški sponzorji pariškega kongresa partizanov miru

PARIZ, 18. aprila. — Tu je bil objavljen seznam 104 Američanov, ki se nahajajo med sponzorji Kongresa podpirateljev miru. Zborovanje, na katerem bo sodelovalo do 1,500 zunanjih delegatov in 500 Francozov se bo začelo v sredo. Kongres bo imel isti cilj kot ga je imela nedavna Konferenca znanstvenikov in umetnikov za svetovni mir v New Yorku.

Med ameriški sponzorji se nahajajo: Rev. Charles A. Ackley, delavski voditelj Harry Bridges, filmski igralec Charlie Chaplin, Rabbi J. Cohen, profesor Henry W. Longfellow Dana, kipar J. Davidson, predstavnik Kongresa ameriških žena Muriel Draper, predstavnica ženskega odsaka Progressive stranke Eleanor Gimbel, pisatelj Mike Gold in Lion Feuchtwanger, škof Arthur W. Moulton, bariton Paul Robeson, pesnik in predavatelj Louis Untermeyer, dr. Guy Emery Shipley, bivši pomožni justični tajnik John Rogge, komentator Johannes Steel itd.

Francoski časopisi so sporočili, da je svojo poslanico kongresu poslal med ostalimi tudi Henry Wallace, ki je zborovalcem zaželel "iz vsega srca uspeh."

STASSEN PRIPOROČA MACARTHURJEV PLAN

PHILADELPHIA, 18. aprila —Bivši guvernir Minnesote in sedanjí predsednik Pennsilvanske univerze Harold E. Stassen je danes priporočil MacArthurjev plan, ki bi po vzorcu na Marshallov plan za Evropo rešil Azijo pred "komunistično nevarnostjo."

Stassen je poudaril, da bi takšen plan moral biti za vso Azijo, ne pa samo za Kitajsko. Obenem je ostro kritiziral vladno politiko, rekoč, da so vsled pomanjkanja takšnega načrta Zedinjene države doživle najbolj tragičen neuspeh, odkar je vojna končala.

DEWEY BO ODPOTOVAL V EVROPO

ALBANY, N. Y., 18. aprila. — Bivši republikanski predsedniški kandidat gov. Thomas E. Dewey je danes naznanil, da bo s svojo družino odpotoval v Evropo na šest-tedenske počitnice. Namerava obiskati Anglijo, Nizozemsko, Francijo, Nemčijo, Švico in Italijo.

Ameriško stališče je, da se zadevo obravnava v okviru mirovnih pogodb

LAKE SUCCESS, 18. aprila—Zedinjene države so se danes zoperstavile kubanskemu predlogu, da se ustanovi posebno komisijo Z. N., ki bi izvršila preiskavo v zvezi z "verskimi obravnavamimi" na Madžarskem in v Bolgariji.

Kubanski delegat dr. Gustavo Gutierrez je nepričakovano predložil resolucijo, s katero je priporočeno, da se ustanovi komisija, ki pa se ne bi ukvarjala samo z zadevo Mindszenty-ja na Madžarskem in protestantovskih pastorjev v Bolgariji, pač pa na splošno z "verskimi preganjanji" v vzhodni Evropi. Toda obveščeni krogi pravijo, da bi Zedinjene države hotele le opozoriti Z. N. na določbe v mirovni pogodbah za Madžarsko in Bolgarijo in priporočile, da se spor skuša rešiti v okviru teh mirovni pogodb. Če to ne bi uspelo, bi se celo zadevo predložilo Združenim narodom.

Po kubanskem predlogu bi nobena komisija Z. N. ne mogla vršiti preiskave na Madžarskem ali pa v Bolgariji, če bi na to ne pristali vladi omenjenih držav.

Delegati vzhodne Evrope Evrope so ponovno zavrgli vse predloge glede "verskih obravnjav." Pravijo, da so te obravnave notranja zadeva prizadetih držav.

Sovjetski predlog v prid obojenuj Grkom zavržen

Politični odbor Z. N. pa je medtem zavrgel predlog vzhodnoevropskih držav, s katerim se je zahtevalo, da organizacija Z. N. posreduje v zadevih dveh grških delavskih voditeljev, katere je monarhistična vlada Grčije obsodila na smrt.

Predsednik odbora Belgijec Fernand Van Langehove je izjavil, da je predlog izven dnevnega reda.

Med ostalimi zadevami je zopet prišlo do diskusij glede usode bivših italijanskih kolonij. Arabske države so podprle Sovjetsko zvezo, ki je predlagala, da se kolonije izročijo pod poverjeništvu organizacije Združenih narodov.

SFORZA PROSI ZA VRNITEV KOLONIJ ITALIJI

WASHINGTON, 18. aprila —Italijanski zunanji minister grof Sforza se je danes poslovil od ameriškega državnega tajnika Deana Achesona in ga ob tej priliki še enkrat zaprosil, naj podpre predlog, da se Italiji vrne njene bivše kolonije.

Vprašanje bivših italijanskih kolonij je sedaj predloženo Generalni skupščini Združenih narodov. Zedinjene države se zoperstavljajo predlogu, da se kolonije vrne Italiji, ker bi hotele Kirenaijo izročiti Angliji, ki je izgubila Palestino in sporom z Egiptom izgubila skoro vse važnejše baze na obali Severne Afrike.

MLADENIĆ DOLZI MATER, RADI UMORA

DOVER, Del., 18. aprila—Neki Robert V. Brennan, star 16 let, je danes izjavil, da ga je mati prisilila na umor njenega 70 let starega prijatelja Wadea Woolridgea.

Brennan je pred šestimi meseci izvršil umor in ga takoj tudi priznal. Sedaj policija vrši nadaljnje preiskave, ker sumi, da je Mrs. Brennan odgovorna za umor več oseb.

Moskovski radio napada Tita

BEOGRAD, 18. aprila.—Moskovski radio soglasno z zadnjimi oddajami posveča veliko pozornost napadom na vladno jugoslovanskega maršala Tita.

Moskovskemu radiu so se priključile tudi radio postaje v Budimpešti, Pragi in Sofiji.

Uradno glasilo jugoslovanske Komunistične stranke "Borba" je priobčilo izčrpe radio oddaj iz dežel Kominforme, ki se nanašajo na življenje v Jugoslaviji. Izčrпки so bili priobčeni z namenom, da bi se zavrglo trditve v napadih na Tita in njegovo vladno.

Med ostalim radio postaje trdijo o Jugoslaviji tudi sledeče: "Nočno življenje v Beogradu je zatrt. Glavni trg Terazije, ki je nekoč bil živahen kot gorski potok, je popolnoma tih ob 10. uri zvečer in na njem ni videti žive duše.

"Tajna policija čuva v poznih urah ulice. Za časa preiskave se večkrat sliši streljanje.

"V kavarnah se lahko opazi stare kraljevaše z Angliji in Američani, ki vedno dvigajo glave višje in višje. Bivši monarhistični ministri, ki imajo v Beogradu še vedno svoja stara stanovanja, uživajo z denarjem, s katerim jim je Titova vlada plačala za podržavljeno imovino."

Miljon komunistov pred Nankingom

NANKING, 19. aprila —Na severni strani reke Jangtze so kitajski komunistični voditelji zbrali en milijon vojakov, ki bodo prekoračili reko in skušali zavzeti prestolnico, če nacionalisti do jutri ne bodo odgovorili na ultimatum.

Nacionalistični voditelji odpro priznavajo, da komuniste ne bi mogli ustaviti, čeprav pričakujejo, da bo prišlo do bitke.

Začasni predsednik Li Tsung-jen je zaprosil komuniste, naj podaljšajo rok ultimatumu, toda nobena upa ni, da bo njegovi prošnji uspešno. Nacionalisti nimajo nobene izbire. Komunistični voditelji so v ultimatumu zahtevali, naj se ne zoperstavljajo silam Ljudske armade, ki da bodo prekoračile reko bodisi brez odpora ali klub odporu s strani nacionalistov.

Nacionalistični uradniki so priznali, da pogoji za sklenitev mira, ki jih postavljajo komunisti, pomenijo brezpogojno predajo. Neuradna poročila pa pravijo, da je bil "vpokojenemu" diktatorju Čiangkajšku poslan posebni kurir, ki bo vprašal "generalisima" za njegovo mnenje.

Izredna seja

V sredo zvečer ob osmih se vrši izredna seja krožka št. 1 Prog. Slovenk v navadnih prostorih. Seja je zelo važna in članice so prošene, da se udeležijo v polnem številu.

(Dalje na 2. strani)

“ENAKOPRAVNOST” PRISPEVKI ZA ZDRAVILA NAD \$8,000

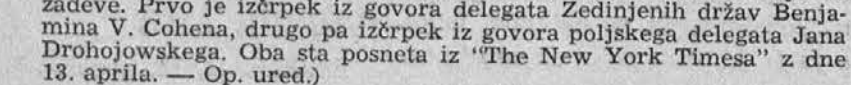
Owned and Published by THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO. 6231 ST. CLAIR AVENUE HENDERSON 5311-12 CLEVELAND 3, OHIO Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI) By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalca in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

Table with subscription rates: For One Year—(Za eno leto) \$8.50, For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00, For Three Months—(Za tri mesece) 3.00.

For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države): For One Year—(Za eno leto) \$10.00, For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00, For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

DVOJE MNENJ O VERSKIH OBRAVNAVAH

(Kot znano, je Bolivija predlagala, da se na dnevni red tekočega zasedanja Generalne skupščine Združenih narodov postavi tudi vprašanje tako zvanih “verskih obravnava” v posameznih deželah vzhodne Evrope, posebno z ozirom na obravnavo proti rimsko-katoliškemu kardinalu Mindszentyju na Madžarskem in skupini protestantskih pastirjev v Bolgariji.)

Jan Drohojowski, Poljska: Zadeva z Mindszentyjem se ne nahaja pred plenarno sejo radi njene legalne implikacije in vrednosti, pač pa radi njene tako imenovane važnosti.

Naj vam popolnoma odkritosrčno povem, kako neka zadeva doseže občeznanost in važnost. Prvič, najprej je nekje iskra, ki se je razpihne. Če je potrebno, se pristavi petrolej, da bi se zancitilo ogenj. To povzroča požar. Požar postavlja netilce na prostor, na katerem jih javno mnenje lahko zapazi. V tem uživajo. Prihajajo pred svetovni forum, ki je ta Generalna skupščina. Tisk, brzojav in možna televizija jim nudijo toliko potrebno publiciteto.

Znano je, da so legislativni odbori dvanajstih držav v tej uniji in to ponavljamo: dvanajstih od oseminštirideset držav, pokazali zanimanje za zadevo. Vedno pripravljeno odbor za zunanje odnose senata Zedinjenih držav, se priključuje gibanju. Začne se z oglaševanjem v Sydneyu, Melbourneu in La Pazi. Volilna kampanja v Angliji je v teku. Volilna kampanja v Zedinjenih državah se nikoli ne preneha.

Tu pa, seveda, v žaru tega ognja se predlagatelji grejejo na soncu svoje slave in postajajo popularni na račun dobrih odnosov med narodi in na račun Združenih narodov. Čuvajmo se dneva, ko gasilni stroji Združenih narodov ne bodo pripravljene ali pa dovolj učinkoviti, da preprečijo širjenje požara. Takrat bi lahko malim dečkom, ki so ogenj zanetili, zgorele hlače.

Mi radi priznavamo, da imajo požigalci na razpolago Wall Street, Marshallov plan in tisk Atlantskega pakta, da kontrolirajo veliko količino kratkih, srednjih in dolgih radio valov, da bodo podložne časnikarske agencije na znak “naprej” pokrile del sveta z debelim oblakom laži. Toda mi se tega ne bojimo. Mi vemo, da čeprav imate v tej skupščini mehanično večino, mi uživamo podporo človeka na ulici—celo v kapitalističnih deželah—in soglasno mnenje svobodnih ljudstev sveta.

Kdo leti na pomoč tako zvanim kršitvam človeških pravic na Madžarskem? Z Atntipoda prihaja Avstralija, dežela katere prvi imigranti so skoraj popolnoma ztrli domačine. Dejstvo je, da Avstralija smatra preživele domačine za zoološke redkosti. V bolivijskem krivičnem zakonu naletimi na to, kar bom tu citiral: “Vsi, ki so v direktni zaroti, da bi v Boliviji ustanovili drugo vero ali pa povzročili, da republika ne bi več izpovedovala rimsko katoliško apostolsko vero, so izdajalci in bodo kaznovani s smrtjo.”

Vprašam vsakega, če v svoji najbolj divji mori lahko sanja, da predstavlja Mindszentyjeva zadeva ali pa zadeva pridigarjev v Bolgariji, grozno ohranitvi mednarodnega miru in varnosti? Kljub temu, če Generalna skupščina želi pregledati kriminalne zadeve, bi bilo zelo zaželjivo, da pregleda dve slavni zadevi, ki ste se končale z zlorabo pravde. Imam v mislih zadevo Sacco-Vanzetti in zadevo Scottsboro. Želim apelirati na delegacijo Zedinjenih držav, naj preneha govoriti o izvažanju demokracije. Njim povem: “Je nimate dovolj za domače uporabe.”

Mindszenty je govoril z Ottom Habsburškim, mladim gentlemanom, katerega zaščitniki se nahajajo na visokih položajih v Državnem oddelku in z nekaterimi dobro znanimi mednarodnimi pustolovci. Prevrtna načrta sloneče na domnevi o bližnji tretji svetovni vojni se je kovalo v najbližjem sosedstvu St. Patrick's katedrale pod zaščito dostojanstva njegove eminenence kardinala Francisca Spellmana, new-yorškega nadškofa. Mindszenty se je ukvarjal s črnohorzijskim prekupčevanjem dolarjev in izmikanjem svete krone sv. Štefana v sporazumu z ameriško legacijo v Budimpešti in ameriški-

(Nadaljevanje s 1. strani)

streptomycina, ki ga je dobila v poklon od JPO-SS, drugim slovenskim bolnišnicam. Ravno tako je razdelila med druge slovenske bolnišnice večino torakoskopov, ki jih je tudi nabavil JPO-SS, odposlal v Slovenijo pa SANS. Torakoskopi so kirurški instrumenti za operacijo na pljučih jetičnih bolnikov. Taki instrumenti omogočajo uporabo najmodernejše metode za pljučne operacije. Kako so zdravniki izvršili operacijo na ortodoksin način, smo videli v filmu “Operacija na Golniku.”

Vest iz Amerike, da smo pod okriljem SANSa ustanovili poseben sklad za zdravila ter da bodo zdravila v večjih količinah prišla kot dar ameriških Slovencev potrebnim bolnikom, je silno razveselila bolnike in zdravniški štab. Še bolj se bodo zdravili, ko zdravo res dosepe v Slovenijo. Naša prva pošiljka je odšla iz New Yorka dne 5. aprila na ameriškem parniku SS Examiner. Ko boste čitali te vrstice, bo pošiljka že v Sloveniji.

Pri polaganju naročila nismo pazili samo na ugodno ceno, temveč tudi na kakovost zdravila. Uspeli smo obojestransko. Dobili smo 1000 stekleničk dihydrostreptomycina - sulfata in vsaka steklenička vsebuje po 5 gramov čistega streptomycina, skupaj torej 5000 gramov ali 5 kilogramov. Te vrste streptomycin se lahko uporablja z večjo varnostjo za bolnika in prilike za kake resne posledice na drugih človeških organih so dosti manjše. Zdravilo, prevozniki stroški, zavarovalnina, dobava izvoznega dovoljenja in podobni stroški so nas stali skupaj \$2,745.00, ali približno 55 centov gram. Druga pošiljka kmalu slede.

Kadar dobi bolnik to zdravilo, mu zdravnik obenem pojasni, da je prišlo iz Amerike kot dar njihovih rojakov. Vsakemu je priporočano, da se sam pismeno zahvali. To je bil vzrok, da smo dobili in še dobivamo zahvalna pisma iz raznih slovenskih bolnišnic. Dobili smo obenem zahvale od zdravnikov in zdravstvenih oblasti. Ta izmenjava pismem in zdravil je dobro znamenje, kajti kadar gre za človekoljubnost, odpadejo vsi predsodki, politične razlike in druga nesoglasja. Bolnik stremi po zdravju, prispevatelj pa želi, da bi njegovo darilo zares pomagalo kakemu nesrečniku do ljubelega zdravja.

Iz seznama darovalcev je razvidno, kdo so ti velikodušneži, ki se brez obotvoljenja ob vsaki priliki tako pridno odzovejo. Navadno opazimo ena in ista imena, ena in ista društva in organizacije. Dr. Tomaž Furlan, direktor Zveznega instituta za tuberkulozo na Golniku, je v zvezi s tem vprašanjem zapisal v svojem zahvalnem pismu tole: “Slovenskim Amerikancem, ki ne delujejo pri vaši akciji, predvsem iz političnih razlogov, sporočite sledeče: Vse zdravilo sem prejel jaz osebno in ga delim osebno kakor se kdo javi, osebno kakor ga priporoča njegov zdravnik. Samo po sebi se razume, da ne bi hotel niti ure sodelovati pri taki akciji, kjer se na bolnika ne gleda kot bolnika, ampak morda kot politično osebnost ali še kako drugače. Mislim, da bi to zadostovalo tudi za tiste priseljence, ki se mene gotovo osebno spominjajo in ki morda delajo največ neprikljubnih in nerazpoložnih naprav svojih očetinjavi.”

Mirko G. Kuhel, tajnik SANSa.

mi armadnimi oblastmi v Nemčiji. Njega so opogumili oni, ki zavzemajo v nekaterih deželah važne položaje. Oni so iz vprašanja vstvarili zmedo in si prizadevali, da bi pokvarili odnose med cervkijo in državo na Madžarskem.

“Naš Mirko je oddal svoje trgovine prej državi kot je bilo prisiljeno in se je dobro vživel v nov sistem. On je dober poslovodja in je že v tretji trgovini, to pa zato, da jo zboljša, ker ima talent zato. Ob Novem letu je dobil tri tisoč dinarjev nagrade za dobro vodstvo, pa je tak, da je rekel, da so mu tudi uslužbenci pomagali do dobrega uspeha in jim je dal dva tisočaka, da so si med sabo razdelili in njemu je ostal le en tisočak. Tak je naš Mirko. Vsi pa niso taki. “Tudi po tovarnah dobivajo nagrade, ako je delo dobro in hitro izvršeno, tako se nagradi one, ki to zaslužijo. Je pač tako kot po nekaterih tovarnah po Ameriki, ko delijo bonuse. Tako se svet suče.”

“Končam in pošiljam pristrčne pozdrave Vama, Johnnyju in vsem v Euclidu, katerim bom kmalu pisal. “Ludvik in Jospina Medveška, “oče in mati.”

(Zadnje čase so začele, posebno v Euclidu, krožiti govornice, da je Ludvik Medvešek naletel na težave v stari domovini. Te govornice, ki so se pojavile že januarja meseca, so očitno brez vsake podlage. Iz gornjega pisma je razvidno, kako Medvešek presoja položaj v Jugoslaviji.—Opomba uredništva).

KOROŠKE VESTI

Vprašanje Slovenske Koroške je mogoče rešiti le s priključitvijo k Jugoslaviji

Osvobodilna fronta za Slovensko Koroško je poslala konferenci namestnikov ministrov za zunanje zadeve v Londonu poslanico, ki v njej terja na osnovi obsežnega dokaznega gradiva priključitev k Jugoslaviji. V zvezi s to poslanico so izjavili predstavniki Osvobodilne fronte s predsednikom dr. Petkom na čelu, da čutijo koroški Slovenci naraščajoči pritisk na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Avstrijska oblastva dajejo danes očitno potuho pangermanistom, hkrati pa omalovažujejo slovensko ljudstvo, ki so z borbo sodelovali pri uničevanju fašizma. Nadaljnje življenje v Avstriji nam lahko prinese le popolno narodnostno uničenje. Zaradi tega vidimo edino rešitev v priključitvi k Jugoslaviji ter odklanjamo najrazličnejše vabe v obliki avtonomije, manjšinskega statuta, gospodarskih dogovorov itd.

Zatiranje brez konca

Po slovenskih vaseh na Koroškem je zmerom več ljudi, ki o njih dobro vemo, da so bili nacisti. Slovenski župani se morajo umikati bivšim hitlerjancem. Takšen primer se je pripetil med drugim v Goricih v Ziljski dolini. Na mesto župana Slovenca Cimermana je bil postavljen zloglasni nacist Ertschnig. V šmohorju poučuje slovensko razvpiti hitlerjancu učitelja Janach. Tudi celovski škofjski ordinariat sodeluje pri tej zatiralni gonji. Iz že omenjenih Goric je bil odpoklican slovenski katoliški duhovnik, na njegovo mesto pa je imenoval celovski ordinariat — duhovnika Prusa. Takšnih in podobnih primerov je cela kopica. V zvezi z londonsko konferenco pa bodo avstrijski oblastniki nedvomno zopet zapeli pesem o — enakopravnosti Slovencev.

Zopet slovenska beseda in pesem v celovškem gledališču

Zopet je zadonela v celovškem gledališču slovenska beseda, slovenska pesem. Prosvetna zveza je organizirala akademijo ob 100 letnici Prešernove smrti. Strupeni nestrpneži so menili, da bodo lahko z zastraševanjem in raznimi policijskimi prijemi odvrnili zavedne slovenske ljudi od pomembne slovenske kulturne manifestacije.

Oton Župančič:

EJ, MAČICE!

Ej, mačice! Kdaj pa ste splezale tak naglo na vrbinje? Ni dolgo še, kar v inje zavite so veje iztezale se v mraz.

Pa kdaj si, glog, si cvetja nabral? Kot iz snežink posneto je v bele čipke speto — kaj res že kučmo z glave dejal je čas?

Pa, deklice, kaj je dahnilo v vas? Kaj vam oči je vnelo, kaj v vedrih vam vbrstelo? —Pst! To se ne pove pri nas v obraz.

potrjujejo v odločitvi, da se bo morda še večje vztrajnostjo in doslednostjo pridružili borbi proti gospodarskim in socialnim krivicam, proti poizkusom nasilne kolonizacije slovenske zemlje.

Prešeren v celovškem radiju

Slovenska Prosvetna zveza je pripravila v celovškem radiju svečano proslavo ob stoletnici smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Slovenska oddaja je potekala v duhu Prešernovih naprednih in svobodoljubnih idej. Slovensko koroško ljudstvo je z zbranim zanimanjem sledilo oddaji. Za kratko pripombo še: Radijski napovedovalec ni Slovenske Prosvetne zveze niti omenil. In tega telega je bilo treba predložiti britanskemu oddelku, ki odloča o vseh radijskih oddajah, celoten oddajni program. Mar je potrebno k temu še kakšno pojasnilo?

Po Koroških vaseh

Pri št. Jakobu v Rožu smo počastili spomin Fr. Prešerna ob 100 letnici njegove smrti s proslavo v Narodnem domu v okviru prosvetnega društva “Svoboda”. Dvorana je bila bito polna. V Bilčovsu smo imeli poučno predavanje Ljudske univerze. Pri Miklavžu se je zbralo mnogo ljudi, ki so poslušali predavanje dr. Franceta Petka o tem, kako si ohranimo zdravje.

V Branci vesi pri Bilčovsu umrla Vrbijava mati Katarina Sitar. Bila je zavedna Slovencev in delavka. V Selah na Šajdi so se zbrali mladinci pri Kališniku k Prešernovi proslavi. Spored je obsegal govor in petje narodnih ter partizanskih pesmi. Mladinci so se ob tej priliki zavezali, da bodo še bolj poglobili delo v mladinskih vrstah.

V Smihelju smo si ogledali po razstavo kuharske umetnosti in ženskih ročnih del. Tov. Mikla Hartmanova je pokazala znana. Razstava je bila povezana s kulturno prosvetno prirediteljo, pri kateri so vneto sodelovali pevci in šmihelski tamburšiči. Podobno razstavo so pripravili tudi v Globasnici.

V Glinjah imamo učitelja, ki je bil nacist in ki se tudi danes še tako obnaša. Če hočemo, da se naši otroci česa naučijo, jih moramo pošiljati v Borovlje. Dajte nam učitelja, ki bo našim otrokom res česa naučil. V Kotmari vasi smo pokopali Blaža Ajholcerja iz Čahorč, star 62 let. Bil je marljiv delavec, ki si je s trdnim delom služil svoj kruh. Nikdar ni zatajil svoje slovenske materinščine.

(SANS—Celovec)

IRSKA PRETRGALA ZVEZE Z ANGLIJO

DUBLIN, 18. aprila. — Z menjem topov so Irski danes zdravili podpisovanje deklaracije, s katero je Irska postala neodvisna republika po 780 let angleške vladavine.

Tekom proslave je prišlo tudi do spopadov v okrožjih, ki so še vedno pod Anglijo. Irski identisti so priredili demonstracije, nakar jih je angleška policija začela pretepati s kolčki. Nova Irska republika bo imela 2,500,000 prebivalcev, ki so večinoma vedno bili proti Angliji.

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove Jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy, 1520—16th St., N. W., Washington 9, D. C. Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi: Yugoslav Consulate General, 745—5th Ave., New York 22, N. Y. Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

John R. Strah, Eveleth, Minn.:

Auf biks!

(Nadaljevanje)

Po prvi svetovni vojni, takoj, ko se je rodila mlada Jugoslavija, se je vse, kar je bilo nemškega, pomandralo. Izpremenili so se napis iz nemškega v slovensko in srbsko, nekatere nemške besede so se izobčile, sploh pa je bil nemški jezik uradno prepovedan. Oni, ki je brbljal nalašč nemške izraze, je moral dobro poznati pot pred seboj, drugače bi se mu dobro ne godilo. Na kaj takega se je takrat strogo pazilo, posebno pa, da bi se kdo spozabil v toliko, da bi izrekel besede: "Auf biks!" To je nekakšen izraz po naše: "Na korajžo!"

Da, bili smo torej ravno pri Lazarčkovih v najlepšem razpoloženju in na polnoč je šlo, ko nekdo potrka na okno in pove, da nekdo po vas piše: "Auf biks!"

Na mah preneha vse veselje in zdrveli na in prosto iskati razgrajča. Dobro smo tudi vedeli, kdo je, namreč tisti Amerikane, zato smo jo tudi vsi, osem po številu, ubrali v smeri, kamor smo znali, da ga dobimo.

Mimogrede pa smo si v Lazarčkovih skladovnici izposodili vsak po eno krepelce, seve, v takih pohodih se rabi tak pribor.

Zal pa nas je na svojo srečo pravčasno opazil in smuknil je v hišo.

Na nas je oddal strel v prazno in vse je minilo. Zdrave pete je fant odnesel, odložili smo svoje "orožje" in se vrnili nazaj k Lazarčkovim, kjer pa ni bilo več tistega veselja kot pred "napa-

dom." Pohladili smo še našo vročo kri, se zahvalili za gostoljubnost in se podali v svoje bloge nič sluteč, kaj prinese jutro sv. Matije.

Zjutraj je moj, sedaj že pokojni oče, že v drugo pokladal živini, ko me pocuka:

"Hej, Janez? Ali danes se ti ne ljubi? Delo imaš, kot znaš, pomlad se bliža."

Vstal sem "malo" težko. V kuhinji me "pozdravi" mama: "Aha, kar skoro vem, kje si bil sinoči!"

"Kaj ne boste vedeli, saj to je stara navada, saj znate, da Matijata ne prezremo, ki je tako gostoljuben."

"Ja, ja, je že dobro, saj ni nič zato, malo drugačno 'farbo' imaš kot navadno, na le brž 'pofruštka', pa k delu pojdi, da ne bo ata mohljav."

Popraviljal in pripraviljal sem kmetsko orodje za na pomlad. Proti poldnevu je že šlo, ko opazim skozi okno, da korači od vasi orožnik. Aha, to pa ne bo nič dobrega.

Orožnik Ivan Vozel zavije proti hiši in v kuhinji vpraša po meni. Mati mu pove, da sem v hiši in gospodar tudi. Ravno sem se ukvarjal s starimi grabljami, ko orožnik vstopi. Na pozdrav oba z očetom odzdraviva, jaz bolj malomarno, kajti delal sem se jako zaposlenega obenem se pa hudo bal, češ, gotovo je orožniku nekaj v napotje sinočni "ofreht," ker opazil sem, da je prišel službeno in ne kot navadno. To se pravi, se ni vsedel in bajonet je imel na puški.

"No, Ivan, kako pa je bilo sinoči, kaj? Ovadeni ste, da ste nekaj razgrajali na vasi, druge sem že vse izprašal; ali imate kaj v zagovor?"

"Nič!" Kakor drugi, tako jaz. "Dobro." Zapiše nekaj v knjižnico in spravi v torbo, sname bajonet in sede ter pogovor obrne na druge domače reči.

Jaz bi bil takrat najraje tisoč kilometrov od doma, kajti sram me je bilo, da hodi orožnik okrog mene, in drugič, tisti, ki nas je ovadil, je bratranec mojega očeta; kaj bodo sedaj rekli ata.

Ko je orožnik odšel, seve, se je pričelo izpraševanje, kaj in kako je bilo. Povedal sem vse od kraja do konca, kako je bilo.

Mama, videč, da sem vznemirjen, me brž potolaži: "O, če mu niste nič naredili, se ni treba nič bat, Zan."

Ata pa je bobnal s prsti po mizi in končno vprašal: "Koliko pa vas je bilo?"

Odgovoril sem, sramežljivo sicer: "Vsi, vseh osem, kar nas hodi na vas ponoči."

Ata molči in naprej bobna po mizi ter zasmehljivo meri člana sinočnega "ofrehta" z očmi gor in dol.

Ponovno vpraša: "Tak osem vas je bilo, a?"

"Da, ata!"

"Glej, Janez, letos boš imel 'cejgec' (poziv na vojaški nabor) in še ona dva, drugi so pa že odslužili vojake. Ali vas ni sram, da takega pritikavca kot je Tone, čeprav moj bratranec, pa ga ne morete malo premikastiti? Sram te bodi, Janez, tak fant, da odmeri za dva Toneta, pa ti fige pokaže in povrh še sedmim drugim. Veš, Aleksander I. ni vesel takih fantov."

Na vrag! Tu imaš. Bal sem se očeta, da me bo ozmerjal, in ozmerjal me je ravno v nasproti luči. Vseeno, čeprav me je ata ozmerjal, sem dobil nazaj pogum in sicer: stisnil sem pesti in sam sebi prisegel: "Ako je tako, bova pa s Tonetom enkrat res račun imela, ne ravno za tisti 'Auf biks', pač pa zato, ker me je ata 'ošpotal'."

Do tega pa ni prišlo, ker Tone jo je popihal nazaj v Ameriko, predno sem ga mogel doseči.

Naslednji teden smo že dobili povabila: ta in ta dan se zglasite v Velikih Laščah na sodniji.

Vrata se odpro in "hudodelci" smo bili klicani po vrsti, kakor smo bili zasllišani po orožniku, torej podpisani je bil zadnji.

Samo to je delalo sitnost sodniku, ker tožitelj je pozabil povedati, da je on izzival in to še po "nemško," drugič pa je "pozabil" spet, da je on streljal na nas, čeprav v prazno, dasi mi nismo imeli drugega orožja kot Lazarčkova polena.

Sodnik me vpraša: "Ivan Strah, nista li z tožiteljem nekaj v sorodu?"

"Da, gospod sodnik, tako in tako."

"Ali boste pričali proti njemu, ali ne?"

"Da, gospod sodnik, kakor drugi."

"Dobro. Boste pa še kaznovan, kakor drugi."

Bili smo vsi odstranjeni za pol ure, tožnik in toženci in spet nazaj poklicani.

(Za mojo osebo na vprašanje

sodnika, bom li pričal proti tožniku, ako bi rekel da ne, bi bil vsega prost tisti trenutek, ker pa sem držal z drugimi, sem dobil pa isto kot "drugi").

"Stroga" sodba je bila prečitana. Tožnik trdi, da je bil napaden, a nima dokazov. Ovadeni trdijo, da so bili izzivani in da je bil oddan na nje strel. Tudi nimajo dokazov. Na pomanjkanje dokazov se oprosti vsake krivde na obe strani.

Dokazano pa je, ker sami ovadenci trdijo, da je bil dirindaj blizu polnoči, torej po 11. uri, in ta ura je policijska ura. Uranočnega miru.

Za ta prestopki dobi vsak 24 ur zapora. Kazen lahko nastopi te posamezno ali skupno, dan si lahko izberete sami, takoj, ali kadar hočete, važno je le, da kazni odslužite.

Kratek posvet in sodniku smo povedali, da želimo nastopiti kazni prihodnjo sredo, to je na dan sv. Gregorija.

"Kakor želite, in svetujem vam, da bodite v bodoče pridni fantje, vaših obiskov ne maramo več tu, in zbogom!"

Na, tu imaš spet vraga, sodnik nam priporoča pridnost, moj oče nas je pa "ošpotal," kako vendar smo zanič.

Prišel je dan in naša "hrabra" četa je odrinila v hladilnico.

Pred nastopom kazni smo se

ustavili v Hočevarjevi gostilni, kjer je bila nastavljena kot natakarka Bliskova Reza iz Vidma in naša sošolka. Priporočili smo se ji, da zjutraj prinese v ječo "fruštek" vsakemu po eno štruco in pa liter "trdega," kar je bilo tudi dovoljeno.

Take "informacije" smo dobili že od "izkušanih" spakov naše vrste. Rečeno, obljubljeno in storjeno.

Razume se, da jetniški paznik "svojim gostom" servira samo enkrat dnevno, zato se je bilo treba kje pripraviti.

Ob 1. uri popoldne smo "nastopili strogo kazni."

"Strogi" jetniški paznik nam je zapovedal, da predno nas zapre, mora vse preiskati, ker v ječo je prepovedano nositi kakršno koli stvar, kot žepne nože, tobak, cigarete, sploh mora v ječo vsak s praznimi žepi. Dobro, preiskava se prične.

Odkod nam je padlo v glavo, ne vem, kako naj paznika preslepimo. Eden je brž svoje stvari iz žepa med paznikovim poveljem dal drugemu ter se prvi nastavljal v preiskavo.

Ko je bil preiskan, je že drugi dal njegove in svoje stvari preiskavniku in tako se je vrstilo do zadnjega. "Strog" paznik je pri vseh osmih zaplenil en sam žepni nožek in tisti nas je čakal do konca kazni v sodniji.

Bili smo celo pohvaljeni, češ, saj nimate nobene stvari s seboj, tem bolj, vsaj nimamo odgovornosti za vaše stvari.

"Da, da," se oglasi eden, "mi vemo jetniške postave, čeravno smo prvič danes tu, zato smo tudi ostavili vse doma."

"Že dobro fantje, saj vem, da ste pošteni. Zaprl vas bom vse v eno celico, da vam ne bo dolgčas. Za večerjo boste dobili dobrih koruznih žgancev, tako bo cela 'družina' večerjala skupno, ne raztreseno."

Vrata se odpro in, ko vstopimo, paznik zaloputne vrata in velika "žaba" je zaregljala.

Ogledovali smo si "nove stanovanjske prostore," sestojče iz ene sobe z eno in dosti veliko za vse leseno posteljo. No, prvič v zaporu. Drug drugemu smo zatrjevali, da je to prvič in zadnjič. Za mojo osebo še vedno drži.

(Dalje prihodnjič)

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

What to do till the baby comes!

(AND FOR YEARS AFTER)

WHEN baby's on his (or her) way—don't let the flurry of tiny garments distract you from some mighty important considerations.

For instance: What's the best way to save now so you'll be able to meet the increased expenses (like school bills) that will be yours within a few, oh-so-short years?

Fortunately, 100% safe U.S. Savings Bonds offer you a foolproof way to save through two all-automatic Plans:

1: Payroll Savings Plan—the only installment buying plan.

2: Bond-A-Month Plan, for those not eligible for Payroll Savings.

Either Plan helps you build a cushion of money that grows. For you get \$40 back for every \$30 you put in Savings Bonds, after only ten years!

Before baby (supposing it's twins!) comes, get started on your Savings Bonds program. Today!

AUTOMATIC SAVING IS SURE SAVING— U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd. preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: Endicott 0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

BRANISLAV NUSIČ:

Humoreske in satire

(Nadaljevanje)

V zakonu kakor v šoli ti ocenjujejo tudi obnašanje. V zakonu kakor v šoli lahko padeš pri izpitu. V zakonu kakor v šoli se veseliš počitnic. Edina razlika bi bila ta, da pravda za ločitev od žene traja prav dolgo, ločitev od pravda s šole pa je ena najkrajših procedur na svetu.

Po vsem tem in takem moram še mnogo strani te knjige posvetiti tisti šolanju. Ob neki priliki sem

V LJUDSKI ŠOLI

Otrok gre v ljudsko šolo z nekakšnim občutkom, da bo večkrat tepen. Zaman ga prepričujejo

misli, da bi šel po vrsti od razreda do razreda, toda ko sem se spomnil, s kolikšnim trdom sem se vlekkel skozi razrede, me je minila vsa volja, da bi se še enkrat vrnil vanje. Zato bom rajši pregledal šolanje po predmetih. Tako bom vsaj imel prilžnost, da se posameznim predmetom, s katerimi sem bil v sovrastvu, maščujem za vse tiste muke, ki so mi jih zadajali.

Pa pojdimo po vrsti od ljudske šole dalje!

starši, da nikakor ne mora biti tako, toda slutnja je tako globoko vsajena v otroško dušo, da se

gotovo vselej izpolni in da zbledijo vse prepričevanja staršev kot zmota. In vendar je bil učitelj ljudske šole, ki sem mu jaz prišel v pest, dober kakor dober dan, tako da je bila tista palica, ki je visela pod podobo sv. Save, zgolj vzgojni okrask in le redkokdaj vzgojiteljski pripomoček.

Ko smo prišli v razred, nas je učitelj razvrstil po velikosti in nas nato posadil po klopeh. Najmanjši so zasedli prve klopi, večji pa so prišli v zadnje. Šele pozneje nas je ocenjeval po znanju in so najboljši učenci zasedli prve klopi, slabši so sedeli za njimi, najslabši pa v zadnji, ki se je imenovala oslovka klop.

Tiste čase, ko sem jaz obiskoval ljudsko šolo, je veljala tudi oslovka klop, za vzgojno sred-

stvo, kajti učitelj je vanjo posadil vse tiste, ki res niso prav nič znali. Sodim, da je bila to prav pametna misel, kajti nevedneži so se le-tako privajali temu, da so oslički. Odkar je to odpravljeno, se nevedneži nikakor nečejo pomiriti s tem dejstvom in tako sede v življenju osli po navadi v prvih klopeh.

Razvrščeni v klopeh po velikosti smo bili podobni semenju v buči. Vsi enolični, vsi brezizrazni, vsi tepčkasti pa vendar—kdo bi bil tedaj rekel—da so tu drug ob drugem sedeli: bodoči minister in bodoči razbojnik, bodoči škof in bodoči bankir, bodoči kaznjenc in bodoči borzni milijarder! Kolikšna sreča bi bila za človeštvo, če bi že pri tako majhnih otrokih videli, kdo bo kaj, in če že ne bi mogli

drugače, bi vsaj tisti čas, dokler smo otroci, do sitega pretepli bodočega ministra, škofa in borznega milijarderja.

Izpočetka se nismo ničesar učili, učitelj nas je samo izpraševal po imenih ali še rajši po poklicu naših očetov.

"Kaj je tvoj oče?"

"Kočijaž."

"Dobro, sedi! Pa tvoj?"

"Klobasar."

"A tako, klobasar? E, pa pozdravi očeta! In tvoj?"

"Branjavec."

"Branjavec, res? Pozdravi tudi ti očeta!"

Mi izpočetka nismo razumeli in takih pozdravov; šele malce pozneje, ko smo si že vsi zapomnili pomenljivo zgodbo o dobrem in slabem otroku, smo opazili, da učitelj pri vsakem

novem pripovedovanju zamenja poreklo junaka pripovedke, pač po tem, kakor so dotični starši vračali njegove pozdrave. Tako na primer, ko mu je klobasarjev sin nekoč prinesel štiri pare klobas, se je zgodba glasila:

"Bila sta dva dečka, Sima in Nenad. Sima je bil sin nekega kočijaža, hudoben, neubogljiv, neumen in poređen, Nenad pa je bil sin nekega klobasarja, zelo spodobnega človeka, uglednega in spoštovanega meščana in je seveda tudi sin bil kakor oče, priden in dober otrok..."

Ako, vzemimo, branjavec sin ni znal naloge in mu je danes, večeraj ali katerega koli teh dni prinesel dvajset zeljnatih glav in tri vence čebule, ga je učitelj takole poučil:

"Vidiš, sinko, ti imaš spodobnega in spoštovanega očeta in je treba, da se na njem zgleduješ. Danes ti ne zamerim, ker ne znaš, toda glej, da se do jutri naučiš. Pozdravi očeta!"

Ako pa grobarjev sin ni znal naloge, ga je učitelj takole pokaral:

"Iz tebe, sinko, ne bo nikdar nikoli nič prida. Niti tvoji rodni oče ti ne bo mogel izkopati groba, ker boš končal na vešalih!"

(Dalje prihodnjič)

Ali ste naročnik "Enakopravnost"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

MIHAIL SOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Nemara pa tudi po Črni rečici? Poženi, Ivan!

— Oh, pa kar gori! . . .

Črna megla se je razgrinjala v šir in zavzemala čedalje večji obseg. Zmeraj je bilo rohlenje hujske. Čez kake pol ure pa je južna sapa prinesla na Hetmansko cesto žarek in strašilen duh smoda po požaru, ki je divjal pet in trideset vrst od hetmanke po čirskih vaseh.

60

Cesta skozi Veliki Gromak je držala na nekem kraju mimo vrtače, zle žene iz sivga kamna škrljavca, potem pa ostro zavijala proti Donu in se spustila v plitev, suh odolen jarek, čez katerega je bil postavljen most iz brun.

O suhem vremenu se je na dnu jarka rumeno svetlikal pesek in pisan prod, po poletnih plohad pa so z grča v jarek hudourni drveli kalni deževni curki, zlivali so se, vda je drvela nizdol kakor po smetini, izpirala in kotalila kamenje in se hrumno stekala v Don.

Ob takih dneh je most zalilo, a ne za dolgo; čez eno uro ali dve je burjasta hribovska voda, ki je še pred kratkim razkopavala ograde in razdirala plotove s stajami vred, že upadla, na ogojenem podplatu rokava je živo zasijal vlažni, po apnencu in moči dišeči, umiti prodec, ob roboh se je opekasto svetlikal zglajeni naplavljeni il.

Po obrežju jarka so na gosto

rasli topoli in vrbe. V njihovi senci je bilo hladno celo ob najbolj pripekaajočem času poletnega dneva.

Zasedo vešenskega krdela prišlekov je zamikal hlad, da se je razpostavila zraven mostu. V zasedi je bilo enajst mož. Dokler do vasi niso prispeli begunski vozovi, so krdelniki ležali pod mostom, metali karte, kadili, nekateri so se slekli in obirali po sivih srajc in spodnjih hlač nenasitne vojaške uši, dva sta poprosila vodnega in se odšla kopat v Don.

Toda počitek je bil kratkotrajen: Kmalu so se proti mostu privarili vozovi. Pomikali so se v strnjem toku in mahoma je postalo v dremavem senčnatem prelazu živahno, hrupno, soparno, nekako z vozovi vred se je valila v vas z obdonskega gričevja tudi jedka stepna pripeka.

Načelnik zasede, hkrati predstojnik tretjega voda v krdelu, visok, suh podčastnik s pristrizeno ogljeno bradico in velikimi, paglavsko štrlečimi ušesi, je stal pri mostu in držal roko na zdrsanem samokresnem toku. Neovirano je spustil mimo kakih dvajset voz, ko pa je zagledal na nekem lestveniku mladega, okrog petindvajsetletnega kozaka, je odrezano velel:

— Stoj!

Kozak je pritegnil vajeti in se namrščil.

— Iz katere edinice? — je strogo vprašal vodnik in stopil tesno k vozu.

— Kaj pa bi radi?

— Iz katere edinice, vprašam? No?

— Iz rubeženske stotnije.

Kdo pa ste vi?

— Do!

— Kdo pa ste?

— Do!, ti pravim!

Okrogli školjkasti uhlji vodnega so živo zardeli. Odpel je tok, potegnil samokres in ga predejal v levo. Kozak je vrigel vajeti ženi in skočil z voza.

— Zakaj nisi v edinici? Kam greš? — ga je povpraševal vodnik.

— Bolan sem bil. Zdaj grem v Bazke . . . Znašo žlahto grem.

— Imaš potrdilo o boleznih?

— Kje naj bi ga pa dobil?

Dohtarja ni bilo v stotniji . . .

— Aha, ni bilo? . . . Hej, Karpenko, odženi ga v šolo!

— Kdo pa ste prav za prav?

— Ti bomo že tamkaj pokazali, kdo smo!

— V svojo edinico moram iti!

Nimaš pravice, zadrževati me!

— Te bomo že mi poslali. — Imaš kaj orožja?

— Samo puško.

— Vzemi jo, pa urno za meno, če ne, ti jo pri prič primazem!

Tak korenjek, pessssjan, pa se k ženski tišči, se skrivaš!

Ali smo mar dolžni braniti te?

— In zaničljivo je zabrusil za njim: — Sten-ni-ca!

Kozak je privlekel izpod plah-te puško, prijel ženo za roko, poljubiti si je vpriči ljudi ni upal, samo krepko ženino roko je za trenutek podržal v svoji dlani, nekaj pošepnil in odšel za krdelnikom proti vaški šoli.

Vozovi, ki so se nagnetli v zagati, so s truščem zahrneli čez most.

Zaseda je v eni uri ustavila blizu petdeset ubežnikov. Nekateri izmed njih so se, ko so jih prestregli, upirali, posebno nek prileten dolgoberk in na videz pohleven kozaček iz vasi Dolnjega Krivskega v jelanskem okraju. Ko mu je poveljnik zasede zaukazal, naj stopi z vozička, je počil z bičem po konjih. Dva krdelnika sta pograbila konje za brzde in jih ustavila že na oni plati mostu. Tedaj je kozaček malo pomislil, potegnil izpod ponjave ameriškansko vinčesterko in jo pritisnil k rami.

— S poti! . . . Ustrelim, drhal!

— Dol, dol! Povelje imamo streljati, kdor bi ne poslušal. Kar naglo te bomo vzeli na muho.

— Muž-ži-ki-i-i-i! . . . Še večeraj ste bili rdeči, zdaj pa že kozakom velevate? . . . Kuštri smrdljivi! . . . Stran, če ne, bom sprožil! . . .

Eden izmed krdelnikov v novih zimskih ovijačah je stopil na prednje kolo tajsja in po kratkem rujanju izvil vinčesterko kozaku iz rok. Ta se je po mačje sklonil, šnil z roko pod štorjo in potegnil iz nožnic sabljo; kleče se je stegnil čez priklonjeno pisano pletenico in toliko da ni z vrhom ostrine dosegel glavo krdelnika, ki je pravi čas odskočil.

— Timoša, nikar, Timonjuška! Oh, Timoša! . . . Pa saj ni treba! . . . Ne pretepaš se! Ubili te bodo! . . . — je zajokala odurna, mršava ženička razpetelinjenega kozaka in lomila roke.

Ali ta se je na vozu skobacal na noge, še dolgo otepaval z modrikasto pobilskujučim se rezilom in ni spustil krdelnikov do tajsja; hripovo se je pridušal in divje streljal z očmi naokrog. "Iz-gi-niii; . . . Usekam!" Po črnkastozagorelem obrazu so mu trzali krči, pod dolgimi rumenkjati mустаčami se mu je mehurila slina, sinjkaste beločnice so se čedalje bolj zalivale s krvjo.

Stežka so ga razorožili, ga povali in povezali. Bojevitost drznega kozačka so si kaj lahko razložili: na vozičku so našli načeto vedno bučo najmočnejšega žganja.

V zagati je nastala zdrozga. Tako natesno so se nabili vozovi, da je bilo treba izpreči vole in konje in samotež speljavati vozila na most. Konji so hropili, lomili ojesa in trebje in hudobno hrzali; voli so bili rojema polni brencljev, niso slišali gospodarjevih klicev, pobesneli so od muh in rinili v mejo. Kletvine, kričanje in pokanje bičev, žensko jadikovanje je bilo še dolgo slišati pri mostu. Zadnji vozovi so se tam, kjer se je dalo ganiti, obrnili nazaj, spet zlezli na hetmanko in se namerili proti Donu pri Bazkih.

Prijete ubežnike so v spremstvu odpeljali proti Bazkom, ker pa so bili vsi oboroženi, jih spremniki niso mogli obdržati.

Precej za mostom so se spremeljenci in spremljevalci udarili. Čez nekaj časa so se krdelniki zasukali nazaj, ubežniki pa so v urejenem redu sami odšli proti Vešenski.

Prohora Zikova so tudi zastavili pri Gromku. Pokazal je odpustno potrdilce, ki mu ga je bil napravil Grigorij Melehov, in spustili so ga dalje, ne da bi mu delali sitnosti.

Še pred večerom je prijahal v Bazke. Na tisoče voz, ki so se privarili iz čirskih vasi, je zastavilo vse ceste in kolovoze. Pri Donu so se dogajale nedopovedljive reči. Begunci so zagatili z vozili vse obrežje dve vrsti na daleč. Kakih petdeset tisoč ljudi je čakalo na prevoz in se razgubilo po gozdu.

Proti Vešenski so na brodu prevažali baterije, štabe in vojaško imetje. Pehoto so prepekljali v majhnih čolni. Na desetine jih je brzelo po Donu in vozilo čezenj po tri, štiri može. Prav pri vodi ob pristanu se je trla grozna gneča. Konjenice, ki je ostala za zadnjo stražo, še zmeraj ni bilo. Od Cira je bilo še venomer slišati grmenje topovskih strelav in še ostreje, občutnejše je zaudarjalo po žal tavem, grenkljatem smodnatem duhu.

Brodarili so vse odne. Okrog polnoči so prišle prve konjeniške stotnije. Ob svitanju bi jih bilo treba začeti spravljati čez.

Ko je Prohor Zikov zvedel, da konjeniških edinic prve divizije še ni, je sklenil počakati svojo stotnjo v Bazkih. Trudoma je prignal konja za povode mimo vozil, ki so bila tikoma nabita ob ozidju bazkovske bolnišnice, kar privezal k lestvam kdo ve čigavega voza in snel brzde, ne da bi ga razsedal, sam pa krenil med tajsji iskat znancev.

Na brežini je od daleč zagledal Aksinjo Astahovo. Šla je proti Donu, pritiskala na prsi majhno culico in bila ogrnjena s toplo jopico. Njena žarna lepota je jemala oči in privabila pažnjo pešcev, ki so se prerivali po nasipu. Klicali so ji kar si že bodi kosmatega, na znojnih, prašnih obrazih so se jim v smehu belo pobilskavali zobje, slišati je bilo slastno krohotanje in rezgetanje. Postaven belolas kozak v nepreparani srajci in

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY
Francis Zulich
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

VAŠI ČEVLJI BODO ZGLEDALE KOT NOVI, ako jih oddaste v popravilo sanjsljičnemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

na tilnik potlačeni kučmi jo je od zad objel in se z ustnicami dotaknil zamolklega, povitega vratu. Prohor je videl, kako je Aksinja naglo odrinila kozaka, mu nekaj tiho rekla in grozeče pokazala zobe. Naokoli so se zahahljali, kozak pa je snel kučmo in sigavo zabasiral: "Ej, teta! Daj, vsaj enkrat!"

Aksinja je pospešila korake in prišla mimo Prohora. Na nepetih ustnih ji je drhtel porogljiv posmeh. Prohor je ni poklical, plaval je po množici z očmi in iskal sovaščanov. Počasi se je premikal med vozmi z mrtvo proti nebu štrlečimi ojesi in trabami, zaslisal je pijane glasove in smeh. Pod lestvenikom je na pogrjeni hodnici sedelo troje starcev. Eden izmed njih je imel med nogami postavljeno vedro domačega žganja. Okajeni dedci so zaporedno zajemali žonto z medeninasto merico, napravljeno iz topovskega tulca, pili so in prigrizovali posušeno ribo. Rezni vonj beljave in slankljati zadah nasoljene ribe sta kar sama od sebe zastavila zlakotnega Prohorja.

— Vojska! Srkni ga z nami na dobro srečo! — se je obrnil k njemu eden izmed starcev. Prohor si ni dal dvakrat reči, sedel je, se pokrižal, se zasmeljal in vzdel gostoljubnemu dedu iz rok merico s prijetno dišečo belino.

— Pij, dokler si živ! Na, podusti prigrizni. Starim ljudem, fantič, ne smeš odreči. Starost

POPOLNA OPREMA IN MASINERIJA
za izdelovanje cementnih blokov velikosti 12x8" se proda. Kent stroj novega modela; originalna cena \$6,000. Prodajna cena \$3,600. Lahko kar nadaljujete s biznesom. Pokličite po 5. pop. Na odplačila. ED 1422

SEDAJ JE ČAS, DA SI DASTE VAŠE HISE PREBARVATI ZUNAJ IN ZNOTRAJ.
NAPRAVIMO NAJBOLJŠE DELO PO ZMERI CENI.
Se priporočamo v naklonjenost.

VICTOR KOVAČIČ
1253 Norwood Rd., EN 2549

Christiana Lodge
... and Cottages
Edwardsburg, Michigan
The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages each with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking.
ALL SPORTS: Golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to overnight guests.
Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on U. S. 112.
Write for folder
Christiana Lodge
DOMINIK KRASOVEC, Prop.
Phone: 9126 F 5
P. O. Edwardsburg, Mich.

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo priljubljene povesti

je modrost! Vi, mladež, se morate še učiti od nas, kako je treba življenje v roke prijemati in . . . nu, in kako je treba žganico piti, — je nosil drug dedek s krnim nosom in zgor-njo ustnico, razjedeno do dlesni.

Prohor je izpil in oprezavo spodbočki pogledoval po brezno-sem dedu. Med drugo in tretjo merico ga ni strpelo, da bi ne pobaral:

— Si nos zatrohnljal, dedek?

IŠČE STANOVANJE

Vdova s dvema hčerama
vse tri zaposlene, želi dobiti stanovanje s 4 ali 5 sobami. Mirne, nobena ne kadil ne pije. Če kdo ima stanovanje za oddati, naj blagovoli pokliče
HE 5311

ODRASLA SLOVENSKA DRUŽINA
3 oseb želi dobiti v najem stanovanje s 4 sobami, Mirna, stanovita družina. Kdor ima za oddati, naj blagovoli sporoči naslov v urad "Enakopravnost," 6231 St. Clair Ave., HE 5311.

— Na-a-ak, ljubček! Odzbe mi je. Še smrkvavec sem se pre-mrazil in dolgo bolehal, zategadelj se je tudi pokazal.
— Jaz sem se pa že pomotil tebi in si mislil: kaj če je za-voljo kake grde boleznih ob nosi. Da se ne nalezem kake gnusobe! — je odkritosrčno priznal Prohor.
Dedovo zagotovilo ga je pomirilo, zato je poželjivo pritisnil usta k merici in ja že čistobrez bojazni in kar v dušku iz-praznil do dna.

MARY A. SVETEK
LICENCIJANA POGREBNICA
478 E. 152 ST. — KE 3177
Ambulančni voz na razpolago podnevi in ponoči—Notarska posluga Pogreb oskrbimo kjerkoli in po vsaki ceni.

This is no way to bring home the BACON!

Good intentions don't make a good savings plan. What's the smart way to save? A way that's—

1. Regular
2. Convenient
3. Dependable
4. Automatic

You can get this foolproof combination by investing in U. S. Savings Bonds. Either of these two ways:

Join your company's Payroll Savings Plan . . . or join your bank's Bond-A-Month Plan.

Then sit back and watch your dollars make pigs of themselves, fattening up at the rate of four for every three you put in, every ten years.

That's one sure way to bring home the bacon some day. And by bacon we mean the things you dream about for the future: a home, a business, a college education, and freedom from worry.

Go reserve a slice of that for yourself . . . TODAY!

Automatic saving is sure saving—

U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

FOOD FACTS

IN THE FUTURE BREAD WILL BE UNIFORMLY BAKED IN JUST 30 SECONDS WITH HIGH FREQUENCY EQUIPMENT!

CLEOPATRA ATE PICKLES FOR HER BEAUTY!

WHITE BREAD BAKED 5000 YEARS AGO

HAS BEEN FOUND IN EGYPT

Today MOST BAKERY FOODS ARE ENRICHED WITH ADDED MINERALS and VITAMINS

Vabilo za poset slike

"TRIGLAVSKE STRMINE"

v SREDO in ČETRTEK, 20. in 21. APRILA

v gledališču

"ABBY"

Waterloo Rd. in E. 156 St.

VABLJENI STE NA POSET. SLIKA JE VSE SKOZI ZANIMIVA.

Začetek ob 7. uri zvečer.